

UTVIDGNING AV NATURRESERVATET SKEPPERSÄNG SAMT FASTSTÄLLANDE AV FÖRESKRIFTER OCH SKÖTSELPLAN

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (SFS 1998:808) att utvidga naturreservatet Skeppersäng till det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1. Med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken och 3 § förordningen om områdesskydd mm beslutar Länsstyrelsen vidare att fastställa nya föreskrifter samt ny skötselplan för naturreservatet enligt nedan. Reservatets nya gränser utmärks i fält.

Länsstyrelsens beslut 1998-12-17, dnr 231-1273-96 om bildande av naturreservat enligt 7 § naturvårdslagen, upphävs i den del som avser syfte, skäl för beslutet, föreskrifter samt skötselplan när detta beslut vinner laga kraft.

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Skeppersäng		
Län:	Kalmar		
Kommun:	Borgholm		
Församling/socken:	Böda		
Topografisk karta:	6H		
Ekonomisk karta:	6H 0f		
Naturgeografisk region:	14b Ölands skogrika områden		
Kulturgeografisk region:	3 Öland och sydöstmåländska slättbygden		
Fastigheter och ägarkategori:	Mickelsmad 1:37	Staten genom Naturvårdsverket	

Böda kronopark 2:176 Sveaskog Förvaltnings AB

Getterum s:2

Areal: 73,6 ha (tre delområden: 36,0 ha; 27,1 ha; 10,5 ha)

Landareal: 73,6 ha

Förvaltare: Länsstyrelsen i Kalmar län

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara och återskapa de värdefulla livsmiljöerna äldre ädellövskogar, blandskogar, barrskogar och sumpskogar, skogsbeten, öppna sandiga gräsmarker och busk- och trädbevuxna naturbetesmarker. Viktiga strukturer och funktioner som grova, gamla träd, solitära och senvuxna träd, blommade och bärande träd och buskar, hålträd, mulmträd, stående döda och döende träd, vindfällan och lågor, brynmiljöer, gläntor, örtrika gräsmarker, stenmurar, solexponerad blottad sand, bete av sandig gräsmark och kalkgräsmark, återkommande markstörning i sandiga marker, vattenståndsfluktuationer och skogar med hög luftfuktighet, ska förekomma i för livsmiljöerna gynnsam omfattning. Typiska växt- och djursamhällen och arter som är karaktäristiska för

ovanstående livsmiljöer ska bevaras. Hotade, sällsynta och missgynnade arter ska bevaras och helst öka för att långsiktigt kunna fortleva. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna se och uppleva områdets typiska livsmiljöer och arter samt kulturhistoriska värden.

I syftet ingår följande delsyften:

- Bevara och återskapa naturtyperna västlig taiga (tall-, gran-, barrbland- och blandskog), boreonemoral ädellövskog, lövsumpskog, trädklädd betesmark, kalkgräsmarker nedanför trädgränsen och inlandssanddynor med öppna gräsmarker med borsttåtel eller andra pionjärgräs så att gynnsam bevarandestatus uppnås
- Bevara och förstärka funktioner och strukturer så att de förekommer i för naturtyperna gynnsam omfattning
- Bevara och förstärka populationerna av rödlistade arter så att gynnsam bevarandestatus uppnås
- Skapa förutsättningar för att friluftsliv, forskning och undervisning ska kunna bedrivas i den mån det inte strider mot ovanstående delsyften

Skälen för beslutet

Det ursprungliga naturreservatet Skeppersäng består till stora delar av äldre ädellövskogar, tallskogar, blandskogar och sumpskogar. Skogarna är rika på värdefulla strukturer så som grova och gamla träd, bärande träd och buskar, hålträd och död ved. I reservatet ingår också torra och sandiga gräsmarker med ett rikt insektsliv. Reservatets utgör viktiga livsmiljöer för ett stort antal hotade och hänsynskrävande arter av fåglar, insekter, lavar och svampar.

I anslutning till det ursprungliga naturreservatet har Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen i samband med nyckelbiotopsinventeringen, inventeringen av statlig skogsmark och inventering av naturskogar i Böda socken uppmärksammat ett flertal områden med höga naturvärden. Det gäller främst naturskogsartade miljöer med barr- och blandskog, ädellövskog och sumpskog samt tydligt hävdberoende miljöer av trädklädda betesmark och öppna betesmarker på sandig och torr mark. De utvidgade delarna av naturreservatet innehåller en värdefull flora och fauna med ett flertal skyddsvärda, sällsynta och hotade arter av lavar, svampar, insekter och fåglar knutna till skogar med naturskogskaraktär samt trädklädda och öppna naturbetesmarker. De delar som naturreservatet utvidgas med förstärker det ursprungliga naturreservatets rika och värdefulla miljöer och möjliggör ett större livsutrymme för ett stort antal sällsynta och hotade arter.

De områden som ingår i det ursprungliga naturreservatet ingår också i Natura 2000-området Skeppersäng (SE0330151). Stora delar av naturreservatet är av riksintresse för naturvården enligt 3 kap. 6 § miljöbalken och i naturvårdsprogrammet för Öland har naturreservatet till stora delar tilldelats högsta naturvärde (klass 1) och mycket högt naturvärde (klass 2).

Utvidgningen av naturreservatet Skeppersäng bidrar till uppfyllande av de regionala delmålen för miljö kvalitetsmålen "Levande skogar", "Ett rikt odlingslandskap" samt "Ett rikt växt- och djurliv".

De delar som naturreservatet utvidgas med har inget skydd och kan påverkas negativt av avverkning och andra skogliga åtgärder, dikning, vattenreglering och andra åtgärder som förändrar hydrologin, ohävd eller felaktig hävd av naturbetesmarker och slåttermarker samt av olika exploateringsföretag. Det behöver därför skyddas och skötas och bör därför förklaras som naturreservat tillsammans med det ursprungliga naturreservatet Skeppersäng. Naturreservatet utvidgas från 26,6 ha till 73,6 ha och omfattar efter utvidgningen tre skilda delområden som ligger nära varandra.

Länsstyrelsen bedömer att förordnande om naturreservat är förenligt med mål, allmänna hänsynsregler och hushållningsbestämmelser enligt 1-4 kap. miljöbalken samt med den kommunala översiktsplan som gäller för området.

Länsstyrelsen har genomfört en intresseprövning enligt 7 kap. 25 § miljöbalken och finner dels att det finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat dels att de föreskrifter som ska gälla för reservatet inte går längre än vad som krävs för att uppnå reservatets syften.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att de föreslagna ordningsföreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser för allmänhetens friluftsliv att det saknas skäl att genomföra en konsekvensutredning av regelgivningen.

Reservatsföreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken föreskriver Länsstyrelsen följande:

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. Uppföra byggnad eller anläggning

2. Anlägga väg eller parkeringsplats
3. Uppföra mast, antenn, vindkraftverk eller liknande anordning
4. Anlägga luft- eller markledningsgata med därtill hörande ledning.
5. Anordna upplag annat än tillfälligt för jordbrukets eller skogsbrukets behov
6. Uppföra stängsel eller annan hägnad för annat än djurhållningens behov eller uppföra vägbom
7. Bedriva täkt av något slag
8. Borra, spränga, gräva, schakta, utfylla eller tippa
9. Ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse
10. Dika
11. Plöja, harva eller fräsa annan mark än den som i skötselplanen redovisas som åker
12. Odlar upp skogsmark, betesmark eller slåttermark
13. Tillföra växtnäringsämne (handelsgödsel, rötslam), jordförbättringsmedel eller kalk med undantag för stallgödsel på mark som i skötselplanen redovisas som åker
14. Använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel
15. Använda ivermektinbaserade preparat på betesdjur då de uppehåller sig inom reservatet annat än vid direkt veterinär rekommendation
16. Avverka eller utföra skogsvårdsåtgärd
17. Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle
18. Plantera eller så träd eller buskar
19. Skogsodla åker, betes- eller slåttermark eller nedlagd åker, betes- eller slåttermark
20. Plantera in eller sätta ut växt- eller djurart

21. Framföra motorfordon annat än på befintliga vägar, för jordbrukets behov eller i samband med jakt för transport av skjutet högvilt

Det är förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd:

22. Uppföra jakttorn
23. Anlägga led, bro eller spång eller bredda befintlig väg
24. Sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch, konstföremål eller liknande anordning eller göra inskrift
25. Utföra rensning av befintliga diken för att bibehålla vattnets djup eller läge
26. Använda området för tävlings- eller övningsändamål

Det är förbjudet att utan samråd med Länsstyrelsen:

27. Upplåta eller använda området för kommersiellt nyttjande av allemansrätten
28. Utföra undersökning eller forskning

Föreskrifterna under A gäller inte vid drift och underhåll av allmän och enskild väg med tillhörande vägområde.

Föreskrifterna under A utgör inte hinder för underhåll av befintliga ledningar samt underhållsrening av befintliga ledningsgator. Samråd ska ske med Länsstyrelsen innan åtgärd utförs.

Utan hinder av föreskrifterna A 16 och A 17 får träd som fallit ned över befintliga vägar, ledningsgator, stängsel, tomtmark och åkermarker upparbetas. Veden skall därefter flyttas tillbaka på lämplig plats i naturreservatet. Samråd ska ske med Länsstyrelsen innan åtgärd utförs.

B. Förpliktelser enligt 7 kap. 6 § miljöbalken för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter ska tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. Utmärkning av och information om reservatet
2. Utförande och underhåll av tillfartsvägar, parkeringsplatser, vandringsleder, rastplatser, sanitära anläggningar, informationstavlor och andra liknande anläggningar eller anordningar

3. Gallring, röjning, avverkning, åkerbruk, ängsbruk, betesdrift, uppsättning och underhåll av stängsel eller annan skötselåtgärd i syfte att bevara och utveckla naturmiljön och den biologiska mångfalden. Utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder, som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan, tillfaller förvaltaren
4. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt mark- och vattenförhållanden
5. Skyddsåtgärder mot skadeorganismer som Länsstyrelsen finner nödvändiga
6. Länsstyrelsen och allmänheten äger rätt att utnyttja befintliga vägar inom reservatet

C. Ordningsföreskrifter för allmänheten enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas i reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Det är förbjudet att inom reservatet:

1. Framföra motorfordon annat än på befintliga vägar
2. Ställa upp motorfordon, husvagn eller släpvagn annat än på särskilt anvisade vägar och platser
3. Tälta mer än högst ett dygn på samma ställe
4. Klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet
5. Medföra okopplad hund eller annat lösgående sällskapsdjur
6. Göra upp eld
7. Plocka eller skada vedsvampar, mossor eller lavar
8. Gräva eller dra upp kärlväxter
9. Skada eller ta bort växande eller döda träd, stubbar, bark, grenar, buskar eller ris

Föreskrifterna under C gäller ej ägare eller innehavare av särskild rätt till fastighet eller innehavare av annan rättighet.

Föreskrifterna i A och C ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra eller låta utföra de åtgärder som erfordras för reservatets skötsel.

Länsstyrelsen vill erinra om att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området. Av särskild betydelse för syftena med reservatet är bl.a.:

7 kap. 28a-b §§ miljöbalken med krav på tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i ett Natura 2000-område.

Fastställande av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 2. Förvaltare för naturreservatet är Länsstyrelsen.

Ärendets beredning

Regeringen uppdrog 2002 åt Naturvårdsverket att genomföra en naturvärdesbedömning av all statlig skogsmark och bedöma vilka av dessa marker som behövde formellt skydd. Uppdraget utfördes under 2003 av Naturvårdsverket i samarbete med länsstyrelserna. Resultatet av inventeringarna är redovisat i Naturvårdsverkets rapport 5340 "Skyddsvärda statliga skogar - Götaland". I Kalmar län var den östra delen av reservatsutvidgningen, benämnd Mickelsmad (del av fastigheten Böda Kronopark 2:176), ett av de områden som befanns ha så höga naturvärden att det föreslogs få formellt skydd som naturreservat. I samband med inventeringen av statlig skog utredde Länsstyrelsen även anslutande områdets naturvärden och skyddsbehov, vilket medförde att delar av ytterligare två fastigheter inkluderades i en preliminär avgränsning för naturreservat. Eftersom de berörda områdena ligger i direkt anslutning och nära till det befintliga naturreservatet Skeppersäng bedömde Länsstyrelsen det som lämpligast att utvidga reservatet med de berörda områdena. Utvidgningen av naturreservatet Skeppersäng ingår som en del i arbetet med att genomföra den regionala strategin för formellt skydd av skog.

Lantmäteriet har på Länsstyrelsens uppdrag utfört en fastighetsrättslig utredning och upprättat sakägarförteckning.

Berörd markägare till fastigheten Mickelsmad 1:37 informerades om reservatsbildningen under våren 2002. Eftersom skogen på fastigheten var avverkningsanmäld gjorde NaiSvefa AB på uppdrag av Länsstyrelsen tidigt en värdering av fastigheten samt förhandlade med berörda markägare. Fastigheten

förvärvades av Naturvårdsverket i oktober 2002. Markägare till Getterum 1:15 informerades om reservatsbildningen under våren 2006. Efter önskemål från markägarna och godkännande från Naturvårdsverket inkluderades även fastighetens åkermark i förslag till utvidgat naturreservat. Berörda delar av fastigheterna Getterum 1:15 värderades i november 2006 och förvärvades kort därefter av Naturvårdsverket.

Länsstyrelsen, Sveaskog AB och Lantmäteriet besökte berörd del av Böda kronopark 2:176 för inmätning och justering av gräns i november 2006.

Ett förslag till beslut och skötselplan har utarbetats under 2007 och 2008.

Sakägare har med stöd av 24 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken förelagts att yttra sig över förslaget. Yttrande har inkommit från som inte har några synpunkter på beslutet. Yttrande har även inkommit från E.ON Elnät Sverige AB. E.ON har inget att erinra mot beslutet under förutsättning att beslutet befintliga anläggningar får finnas kvar, drivas och underhållas. Kommentar: Föreskrifterna för naturreservatet innebär inga restriktioner gällande drift och underhåll på befintliga anläggningar med gällande ledningsrätt.

Förslaget till beslut och skötselplan har remitterats till Borgholms kommun, Skogsstyrelsen, Naturskyddsföreningen i Kalmar län, Ölands Naturskyddsförening, Föreningen SydostEntomologerna, Ölands Botaniska Förening, Ölands Ornitologiska Förening, Ekologiska forskningsstationen, Böda Hembygdsförening, Martin Larsson Länsstyrelsen Östergötland samt de tidigare markägarna. Synpunkter har inkommit från Skogsstyrelsen, Borgholms kommun och NN. Skogsstyrelsen har inga invändningar eller synpunkter på beslutet. Borgholms kommun ser positivt på utökningen av naturreservatet. Kommunen konstaterar att kopplingen till befintligt Natura 2000-område är starkt och tycker att detta bör belysas under egen rubrik i beslutet. Kommentar: Länsstyrelsen bedömer att kopplingen till Natura 2000 tydligt framgår under skälen för beslut, som upplysning i föreskrifterna, under administrativa data i skötselplanen samt i syfte och bevarandemål gällande Natura 2000-habitat i beslut och skötselplan. Irma Olsson har inga invändningar mot beslutet.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen, miljödepartementet, se bilaga 5.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling. Föreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken träder i kraft den dag som framgår av kungörelsen.

Kungörelse ska införas i ortstidning. Delgivning anses ha skett den dag kungörelsen var införd i ortstidning.

Underskrifter

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Sven Lindgren. Vid den slutliga handläggningen av ärendet har även länsrådet Anne-Li Fiskesjö; Birgitta Eriksson, samhällsbyggnadsenheten; Ingvar Linde, rättsenheten; Jannica Jonsson, Jordbrukarstödsenheten; Daniel Cluer, Per Lindegård och Magnus Larsson naturvårdsenheten samt Johan Thorsén naturskydds-enheten deltagit, den sistnämnde föredragande.

Sven Lindgren

Johan Thorsén

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
 - 2.1 Skötselplankarta
 - 2.2 Skötselplankarta med 40-talets ekonomiska karta som bakgrund
 - 2.3 Naturtypskarta enligt Vic-Naturs indelning
 - 2.4 Naturtypskarta enligt Art- och habitatdirektivets indelning
 - 2.5 Fornlämningskarta
3. Artlista
4. Referenslista
5. Hur man överklagar

LÄNSSTYRELSEN
KALMAR LÄN

BESLUT
2009-09-22

11 (11)

511-7346-02

Sändlista